# Herijking lokaal sportakkoord Wijchen

## Inhoudsopgave

1. Aanleiding
2. Resultaten lokaal sportakkoord Wijchen 2020-2022
3. Lokaal sportakkoord Wijchen 2023-2026
4. Financiering
5. Monitoring en evaluatie
6. Communicatie

## 1. Aanleiding

In september 2020 is in Wijchen het lokale sportakkoord ondertekend. Sport- en beweegaanbieders, onderwijs, zorg, welzijn en maatschappelijke organisaties werkten vol enthousiasme mee aan de totstandkoming van het lokale sportakkoord. Dit hebben we gedaan door verschillende sessies te organiseren met de hierboven staande externe partijen om de benodigde informatie op te halen.

Met het lokaal sportakkoord willen we bereiken dat iedereen, maar dan ook iedereen, plezier in sporten en bewegen kan hebben. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, in een veilige en gezonde omgeving. Een leven lang. Als sporter, vrijwilliger of toeschouwer. En ieder op zijn of haar eigen niveau.

In de jaren 2020 tot en met 2022 is er gewerkt aan de beschreven ambities en de daaraan gekoppelde acties per thema uit het lokaal sportakkoord. Het ministerie van Volksgezondheid, welzijn en sport stelde budget beschikbaar om het uit te voeren. In de periode 2023-2026 stelt zij opnieuw gelden beschikbaar. Waarbij één van de voorwaardes is om het lokaal sportakkoord te herijken.

Met het kernteam en een vragenlijst aan onze partners en partners die (nog) niet zijn aangesloten, is het herijkte sportakkoord tot stand gekomen. Een belangrijk punt kwam tijdens deze sessies en bij de resultaten naar voren:

de inhoud van het lokaal sportakkoord Wijchen staat niet ter discussie. Het fundament van het akkoord is goed, nu bouwen we hierop voort.

## 2. Resultaten lokaal sportakkoord Wijchen 2020-2022

We kijken eerst terug op het lokaal sportakkoord Wijchen in de jaren 2020 tot en met 2022.

### Het kernteam

Vanaf de start van het lokaal sportakkoord in 2020 is er een kernteam aangesteld. Het kernteam beheert het uitvoeringsbudget en beoordeelt aanvragen, denkt mee met de thema's voor de sportcafés en is het aanspreekpunt voor het lokaal sportakkoord Wijchen.

Het kernteam bestond de afgelopen jaren uit de volgende organisaties: twee commerciële aanbieders, MeerVoormekaar, Uniek Sporten, Tennis Padel Vereniging Grootven, Volleybalvereniging Trivos, Kans en Kleur (PO), gemeente Wijchen en de adviseur Lokale Sport. Het kernteam werd door een externe kartrekker geleid.

**De werkgroepen**
Samen met de partners formuleerden we ambities die passen bij de lokale behoeften en vraagstukken. Dit werkten we in de volgende thema's verder uit:

- Meedoen in Wijchen;
- Verenigen in Wijchen;
- Actief opgroeien in Wijchen.

De ambities en concrete acties per thema zijn terug te vinden in het lokaal sportakkoord.

Bij de start van het lokaal sportakkoord Wijchen is er per thema een werkgroep gestart. Deze 3 werkgroepen zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de acties samen met de samenwerkingspartners.

In de periode van het lokaal sportakkoord braak de Coronapandemie uit. De maatregelen om het virus te bedwingen zorgden voor andere prioriteiten bij partners. Hierdoor hadden de werkgroepen het lastig om op te starten. Ook na de pandemie bleek het lastig voor de werkgroepen. Uiteindelijk hebben deze werkgroepen niet tot succes geleid omdat er geen betrokkenheid was. Meedenken wordt wel gedaan alleen wanneer er tot actie gekomen moet worden, loopt het vast.

Hebben we stil gezeten? Nee, sinds eind 2020 hebben we mooie initiatieven kunnen ondersteunen en zijn we bezig geweest uitvoering te geven aan enkele ambities met de daaraan gekoppelde acties.

**Uitgevoerde acties uit het sportakkoord**
In de afgelopen periode ontving het kernteam verschillende aanvragen voor uitvoeringsbudget. Dit budget hebben zij toegekend aan nieuwe ideeën die bijdragen aan een actie of doelen uit het akkoord. We lichten er kort 3 uit waarin de succesfactor samenwerking centraal stond:

- Old Stars Wychert;
  Old Star Wychert wordt als een succesvol initiatief gezien, waarbij een aantal verenigingen samengewerkt hebben om de doelgroep senioren te bereiken. Een initiatief was tot stand is gekomen door en met vrijwilligers. Een mooi voorbeeld van de samenwerking met de omliggende verenigingen in Wijchen.

- Trainingscursus tot sportcoach+;
  Voorbeeld vanuit voetbalvereniging Woezik, waarbij men een trainingscursus heeft ontwikkeld voor de doelgroep mensen met een beperking. Dit initiatief is getest onder de eigen trainers en wordt nu uitgezet in de regio waar veel animo voor is. Door de passie in sport en de doelgroep is dit tot stand gekomen en is dit mede mogelijk gemaakt door vrijwilligers. Mensen hebben passie om dit voort te zetten en bewogen vrijwilligers wat ook goed loopt. Voornamelijk de energie die aanwezig was binnen de vereniging wordt als een succesfactor gezien.

- Buiten trim- beweegbaan Valendriese Heuvels;
  De Trimbaan is een initiatief waarbij een samenwerking is tussen vrijwilligers, onderwijs en fysiotherapie. Vrijwilligers hebben hierin de kar getrokken om uiteindelijk het netwerk te gebruiken om een samenwerking tot stand te brengen met verschillende organisaties. Het gebruiken van het netwerk in de gemeente is een succesfactor.

Een overzicht van overige uitgevoerde acties:

- Pumptrack Wijchen West;
- Beachveld bij sportcentrum Arcus;

- Wandelroutes, “de Ommetjes in Wijchen”;
- Platform van 0-100 (Actiefwijchen.nl);
- Volleybalvereniging Trivos (volleybaltrainingen om jongeren weer aan het sporten te krijgen.
- Discgolf in park Noord;
- Schooljudo in de kerkdorpen;
- Beweegtas voor ouders en kinderen van 0-2 jaar én 2-4 jaar

**Andere resultaten**
Er zijn ook nog andere resultaten uit de evaluatie gekomen. Zo zijn er door het lokaal sportakkoord mooie samenwerkingen tussen verschillende partners ontstaan. De bijeenkomsten/ sportcafés worden als positief ervaren. Het heeft o.a. geholpen het netwerk te vergroten en wordt gezien als stimulans om een netwerk op te bouwen. Ook ervaren de verschillende partners dat sport en bewegen een warm hart wordt toegedragen. Daarnaast is het sportakkoord een middel om bepaalde beleidsdoelen op het gebied van bijvoorbeeld sport en gezondheid te bereiken.

Er is een goede samenwerking met gemeenten in de buurt, zoals met Druten. We wisselen kennis en ervaringen uit en organiseren soms samen bijeenkomsten.

## 3. Lokaal sportakkoord Wijchen 2023-2026
In de periode 2020-2022 legden we de basis van het lokaal sportakkoord Wijchen. Partners geven aan dat deze basis nog stevig staat. We bouwen daarom verder aan een herijkt lokaal sportakkoord met een paar accentverschillen en thema’s waar in hoofdlijnen in het lokaal sportakkoord II meer aandacht voor wordt gevraagd. Dit herijkte lokaal sportakkoord is een aanvulling op het lokaal sportakkoord dat er nu is.

We scherpen sommige acties aan. Daar gaan we in het najaar samen met de partners mee aan de slag. De input uit de gehouden vragenlijst en de evaluatie met het kernteam gebruiken we voor dit herijkt lokaal sportakkoord. Daarin nemen we ook de demografische gegevens mee.

**Samenstelling kernteam**
Het kernteam bestaat uit de partners die eerder in dit stuk staan omschreven. Eén commerciële aanbieder heeft aangegeven te stoppen met het kernteam vanwege tijdsgebrek. We gaan graag door met de overige kernteamleden. We willen de kerngroep daarnaast uitbreiden met 3 partners, te weten:

- Vertegenwoordiger VO (Het Maaswaal College);
- Nog een vertegenwoordiger binnensport;
- Nog een vertegenwoordiger buitensport.

Door het betrekken van het VO binnen het kernteam hopen we de leeftijdsgroep 12 - 18 jaar sterker te positioneren binnen het lokaal sportakkoord nu we ons gerichter in willen gaan zetten voor deze doelgroep.

Het kernteam blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van het lokaal sportakkoord Wijchen. Ze geven aan dat ze de rol van het kernteam is om als aanjager en ambassadeurs aan de slag te gaan. Ze willen de kansen van het lokaal sportakkoord promoten bij de partners in de gemeente.

De coördinator sport en preventie zal de kartrekker van het sportakkoord worden. Deze functionaris legt daarnaast ook de verbinding met de lokale uitvoering van GALA en het integrale plan van aanpak voor de Brede SPUK.

Sommige acties binnen het lokaal sportakkoord zijn nog niet concreet genoeg. We gaan daar mee aan de slag.

De rol van coördinator sport en preventie ligt nu nog bij de gemeente (Pascal Jansen, p.jansen@drutenwijchen.nl). De bedoeling is dat deze rol straks opgepakt wordt door een combinatiefunctionaris. Zie het kopje "inzet combinatiefunctionaris" op deze pagina.

**Geen toekomst werkgroepen**
Zoals al eerder aangegeven is bij het opstellen van het lokaal sportakkoord I gekozen voor het werken met werkgroepen die met de drie thema's aan de slag gaan wat niet tot succes heeft geleid. Voor de toekomst ziet het kernteam dan ook geen functie weggelegd voor de werkgroepen. Ze merken dat hier weinig energie in zit en te weinig draagvlak is vanuit de partners.

Door middel van bijeenkomsten/sportcafés gaan we met de partners concrete ambities met de daaraan gekoppelde acties per jaar bepalen. Partners moeten geactiveerd worden en energie krijgen om betrokken te raken bij deze acties om een bepaald succes te behalen.

Dit kwam ook uit de vragenlijst naar voren. De partners die zich in willen zetten willen meer daadkracht en concrete acties waarmee ze aan de slag kunnen zodat ze hun rol beter kunnen pakken. Hierdoor creëren we meer draagkracht vanuit de partners en wordt het lokaal sportakkoord iets van de partners.

**Inzet combinatiefunctionaris**
De partners geven aan zich best in te willen zetten om tot mooie resultaten te komen maar niet als kartrekker te fungeren. We zien hier een rol voor een combinatiefunctionaris. Een professional die dicht bij de partners staat om de juiste draagvlak te creëren en verbindingen kan leggen tussen de verschillende partners en (bestaande) initiatieven.

Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) 2023-2026 zijn er nieuwe voorwaarden gesteld. Zo moet de bekostiging van de bevoegde vakleerkracht vanuit het onderwijs worden bekostigd. Dit betekent voor de gemeente Wijchen dat de vakleerkrachten bewegingsonderwijs en muziek uit de BCR vallen. Deze ruimte willen we o.a. invullen met een buurtsportcoach en verenigingsondersteuner. Hier zijn we op bestuurlijk vlak over in gesprek. Mocht dit doorgang vinden dan nemen we dit mee in de SPUK GALA (zie hieronder).

Eén van de taken van deze combinatiefunctionaris zal het ondersteunen van de verenigingen, de kartrekker van concrete ambities uit het lokaal sportakkoord (de uitvoering ligt bij de partners) en de kartrekker van het kernteam (de coördinator sport en preventie) zijn.

**Relatie met Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)**
In Wijchen wordt gewerkt aan een integraal plan van aanpak voor de Brede SPUK. Het lokaal sportakkoord valt onder de Brede SPUK en dus onder het integrale plan. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is hier ook onderdeel van. Hierin zijn sport en bewegen en gezondheid belangrijke thema's. Combinatiefunctionarissen uit de Brede Regeling Combinatiefuncties kunnen ingezet worden op thema's uit het GALA. Op dit moment maken we een plan van aanpak dat in september 2023 klaar is.

**Organisatie bijeenkomsten/ sportcafés**
Vanaf 2020 zijn er in het kader van het lokaal sportakkoord verschillende bijeenkomsten/ sportcafés georganiseerd. We willen elk jaar minimaal één bijeenkomst/ sportcafé organiseren. Naast het concreet maken van de ambities die we elk jaar uit willen voeren/ een start mee willen maken gebruiken we de bijeenkomst/ het sportcafé om goede initiatieven en voorbeelden en deskundigheidsbevordering een podium te geven. Ook is het een moment voor de partners om een netwerk aan te leggen/ uit te breiden.

**Demografische gegevens**
Uit de demografische gegevens van de gemeente Wijchen blijkt dat vergrijzing optreedt. We verwachten dat 18,3% van de Wijchense inwoners in 2050 75 jaar en ouder is. Dit is hoger dan het landelijke gemiddelde. De gemiddelde leeftijd van de senioren in Nederland neemt toe. De komende decennia zal de vergrijzing verder oplopen, doordat er naar verhouding meer 65-plussers komen en doordat de Nederlander steeds ouder wordt. In 2040 is een kwart van de bevolking 65 jaar of ouder.

Deze ontwikkeling zal invloed hebben op sportverenigingen. Denk bijvoorbeeld aan het aantal vrijwilligers dat ouder wordt of verder gaat dalen. Ook is het van belang om na te denken of het huidige sportaanbod nog wel past bij de vergrijzing. Vitale inwoners én sportverenigingen zijn van belang.

Uit de vragenlijst blijkt ook dat er veel uitval is van jongeren tussen de 12 en 18 jaar en dat er energie zit bij de doelgroep senioren.
In dit akkoord zetten we gerichter in op de doelgroepen:

- 12 tot 18-jarigen;
- Senioren.

We blijven ons daarnaast inzetten voor kwetsbare doelgroepen en de jongste jeugd tot 12 jaar.

**Sociaal veilige sport**
Iedere inwoner in de gemeente Wijchen moet zich veilig voelen om met plezier te sporten en sport te beleven. Ongewenste situaties als discriminatie en grensoverschrijdend gedrag vormen een bedreiging om met plezier te kunnen sporten. We gaan voor een veilige en verantwoorde sportomgeving waarin iedereen kan deelnemen en zich gewaardeerd voelt.

We hebben de ambitie uitgesproken dat elke sportvereniging in de gemeente Wijchen een vertrouwenspersoon (VP) of vertrouwenscontactpersoon (VCP) binnen de verenging heeft.

Dit proberen we te bereiken door bijeenkomsten te organiseren voor bestuurders en V(C)P'ers. Er heeft vorig jaar een training VCP via de NOC*NSF in Wijchen plaats gevonden. In het najaar zal er nog een training VCP en een training voor bestuurders plaats vinden. Ook zal er een bijeenkomst worden georganiseerd voor kleine sportverenigingen. Samen gaan we kijken hoe we deze sportverenigingen ook kunnen stimuleren en activeren hier iets mee te gaan doen.

Daarnaast gaan we onderzoeken of we tot een plan van aanpak kunnen komen om sociale veiligheid en integriteit aan te moedigen en te ondersteunen (denk bijvoorbeeld aan de VOG).

## 4. Financiering
De gemeente Wijchen ontvangt de volgende bedragen voor het lokaal Sportakkoord in de periode 2023-2026:

| 2023 | 2024 | 2025 | 2026 |
|---|---|---|---|
| € 29.787 | € 29.787 | € 29.787 | € 22.903 |

Sport- en beweegaanbieders, inwoners en andere organisaties kunnen budget aanvragen voor het bekostigen van een initiatief.

In het kort zijn de volgende voorwaarden aan een aanvraag voor uitvoeringsbudget verbonden:

- De activiteit sluit aan bij in ieder geval één van de drie thema's uit het sportakkoord.
- Sportakkoord gelden zijn niet bedoeld om individuele organisaties en hun kernactiviteiten te financieren. Uitgaven dienen het collectief.
- Bestaande brede activiteiten/initiatieven die al gesubsidieerd worden komen ook niet in aanmerking. De sportakkoord gelden zijn bedoeld voor extra, aanvullende, verbredende activiteiten, hetgeen de acties in het sportakkoord ook op inzetten.
- Het gaat om een aanjaagbudget; stimuleren/opstarten/aanjagen. Zo veel mogelijk om acties duurzaam te maken.
- Per actie/activiteit wordt verzoek voor financiering ingediend volgens het format.
- We doen een beroep op de realiteitszin. Het budget kan maar één keer uitgegeven worden.
- Zodra positief wordt beslist over een aanvraag krijgt de aanvrager (de aangewezen kartrekker van het project) de beschikking over de toegekende middelen.
- De kartrekker dient na afloop van de actie/activiteit een kort verslag in bij de kerngroep. Deze informatie wordt gebruikt voor de monitoring en evaluatie

## 5. Monitoring en evaluatie

In de voorwaarden van het aanvragen van uitvoeringsbudget (zie hierboven) staat dat de kartrekker van de activiteit na afloop een kort verslag of terugkoppeling stuurt aan het kernteam. Deze informatie gebruiken we voor monitoring en evaluatie.

In het kernteam is monitoring en evaluatie onderwerp van gesprek. Minimaal een keer per jaar voeren we binnen het kernteam een evaluerend gesprek. Deze evaluatie zal worden gedeeld met de partners van het lokaal sportakkoord.

Met het integraal Gezond en Actief Leven Akkoord dat de gemeente Wijchen maakt, is monitoring en evaluatie een thema. Het sportakkoord wordt hierin meegenomen en in samenhang geëvalueerd. Een rol ligt hierbij weggelegd voor de coördinator sport en preventie.

## 6. Communicatie

In de periode van het huidige sportakkoord hebben we ingezet op communicatie. Er werden nieuwsbrieven verzonden, nieuwsberichten in de lokale bladen geplaatst en op social media kanalen berichten gedeeld.

Ondanks de inspanningen geeft het merendeel van de partners die de vragenlijst in hebben gevuld aan dat er meer informatie gedeeld had mogen worden of dat ze te weinig zijn geïnformeerd. We bekijken of alle vormen van communicatie ook daadwerkelijke alle partners bereikt. Daarnaast gaan aan de slag om een communicatieplan op te stellen en hier uitvoering aan te geven.

Het platform www.actiefwijchen.nl zetten we in om het sport- en beweegaanbod, goede voorbeelden, activiteiten en evenementen te laten zien. Dit platform is nog in ontwikkeling. De lay-out staat. We zijn druk bezig het platform te voorzien van informatie van de sport- en beweegaanbieders. Het is belangrijk om het bestaan van dit platform te communiceren naar de partners. Dit zal meegenomen worden in het communicatieplan.

Op de gemeentelijke website richten we een pagina in om het lokaal sportakkoord zichtbaar te maken. Het is belangrijk om het bestaan van deze gemeentelijke website en het platform te communiceren naar de partners. Dit zal meegenomen worden in het communicatieplan.